

**DIỄN ĐÀN “PHÁT TRIỂN XUNG LỰC MỚI CHO QUỐC GIA” &
LỄ RA MẮT LIÊN MINH NHÂN LỰC CHIẾN LƯỢC THỰC THI NGHỊ QUYẾT
57-NQ/TW**

Thời gian: 13h45 – 16h45, ngày 7/5/2025

Địa điểm: Phòng Diamond, FPT Tower, số 10 Phạm Văn Bạch, TP. Hà Nội

Phát biểu của Ông Trương Gia Bình – Chủ tịch Tập đoàn FPT

Kính thưa các vị khách quý, quý đại biểu, các em học sinh – sinh viên thân mến,

Chủ nhật vừa qua, Tổng Bí thư Tô Lâm đã ký ban hành Nghị quyết số 68-NQ/TW về phát triển kinh tế tư nhân. Trong đó, có một câu nói khiến tôi suy nghĩ rất nhiều: *"Doanh nhân là chiến sĩ trên mặt trận kinh tế."*

Câu nói ấy gợi tôi nhớ đến một câu chuyện từ thời kỳ kháng chiến. Sau khi thành lập Quân đội Nhân dân Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh giao cho Đại tướng Võ Nguyên Giáp nhiệm vụ thành lập trường quân sự (trường Võ Bị -Trần Quốc Tuấn). Khi được hỏi: "Trong trường sẽ dạy gì?", Bác Hồ trả lời: *"Dạy về lịch sử của đất nước."*

Thông điệp của Bác rất rõ ràng: Người lính – cũng như chúng ta hôm nay và thế hệ học sinh – sinh viên mai sau – cần được hun đúc lòng yêu nước, tự hào dân tộc và niềm tin vững chắc rằng Việt Nam sẽ trở thành một dân tộc tiên tiến.

Đại tướng từng nói: "Nếu quá khứ có Điện Biên Phủ thì thanh niên Việt Nam ngày nay sẽ lập nên những chiến thắng vẻ vang mới."

Và hôm nay, điều đó đang dần trở thành hiện thực.

Chúng ta muốn sánh vai với các dân tộc tiên tiến trên thế giới? Vậy thì cần một cuộc chiến mới – chiến thắng bằng tri thức, bằng công nghệ.

Đảng đã chỉ ra “bộ tứ chiến lược” – như Thủ tướng đã nói:

1. Thể chế phải là lợi thế cạnh tranh, không phải điểm nghẽn của điểm nghẽn.
2. Bộ máy phải tinh gọn, ứng dụng KHCN để quản trị và phát triển vững mạnh
3. Người đứng đầu phải là người giỏi nhất, tận tâm với nhân dân, với sự thịnh vượng quốc gia.
4. Công nghệ phải tạo ra sự khác biệt vượt trội – từ quy hoạch, đề án, đến sản phẩm...

Chúng ta phải tạo ra những thế hệ trẻ có kiến thức, kỹ năng về trí tuệ nhân tạo, phát huy sức mạnh toàn dân – như từng làm trong kháng chiến. Từ trung ương đến địa phương, từ chính quyền đến giới trẻ – tất cả cần cùng nhau đổi mới, đổi mới vì sự phát triển của dân tộc.

Cuối cùng, các em học sinh – sinh viên thân mến, các em phải thành thạo công nghệ, thông thạo ngoại ngữ, có khả năng làm việc với những chuyên gia hàng đầu thế giới. Nghị quyết 59-NQ/TW ngày 24-1-2025 của Bộ Chính trị về "hội nhập quốc tế trong tình hình mới" đặt ra yêu cầu hội nhập toàn diện. Chúng tôi – doanh nghiệp – đặt trọn niềm tin vào các thầy cô giáo và nhà trường.

Hãy cùng nhau sáng tạo, đào tạo ra lực lượng nhân lực mới – để khi thế giới còn lo lắng AI sẽ cướp đi việc làm, thì Việt Nam lại có thể vươn lên, trở thành lực lượng lao động toàn cầu trong lĩnh vực quản trị và trí tuệ nhân tạo.

Đó là sứ mệnh, là thách thức, nhưng cũng là cơ hội lớn nhất của chúng ta.

Trân trọng cảm ơn!

Tọa đàm Phát triển xung lực mới cho quốc gia: Nhân lực thực thi nghị quyết 57-NQ/TW

Điều phối: Ông Trương Gia Bình - Chủ tịch Tập đoàn FPT

Ông Trương Gia Bình dẫn dắt: *Như tôi Vừa trình bày, Việt Nam đang bước vào cuộc thay đổi lớn. Các diễn giả đều có đơn vị của mình. Đơn vị anh chị và cá nhân các nhân anh chị có thể làm gì để cho thay đổi đó thành công?*

TS. Lê Trường Tùng - Chủ tịch Hội đồng trường ĐH FPT

Là một bộ phận của Tập đoàn FPT, Khối Giáo dục chúng tôi đang đảm nhận trách nhiệm đào tạo khoảng 150.000 người học – từ bậc tiểu học đến sau đại học. Trước bối cảnh khoa học công nghệ thay đổi nhanh chóng và tinh thần đổi mới thể hiện rõ trong các nghị quyết quan trọng của Ban Chấp hành Trung ương, chúng tôi ý thức rất rõ rằng: giáo dục không thể tiếp tục vận hành theo cách của 3 đến 5 năm trước.

Chúng tôi đang đối mặt với nhiều thách thức – điển hình là sự "xâm nhập" mạnh mẽ của trí tuệ nhân tạo vào hầu hết các lĩnh vực kinh tế - xã hội, dẫn tới sự thay đổi căn bản về cách học, nội dung học và mục tiêu học. Và đó mới chỉ là một khía cạnh.

Về mặt trách nhiệm, chúng tôi cho rằng điều cấp thiết hiện nay – cũng là tiền đề quan trọng cho diễn đàn hôm nay – là phải đặt lại câu hỏi: Nội dung chương trình đào tạo cần thay đổi như thế nào để phù hợp với bối cảnh mới?

Với một loạt nghị quyết như 68, 59..., nếu không có sự đổi mới sâu sắc trong giáo dục, thì thế hệ trẻ sẽ thiếu hụt nhiều kỹ năng thiết yếu, không thể phát huy được vai trò trong thời đại mới. Khi đó, rõ ràng các tổ chức giáo dục như chúng tôi sẽ không hoàn thành sứ mệnh của mình.

Ông Trương Gia Bình bổ sung:

Đây là yếu tố sẽ tạo nên sự khác biệt của giáo dục Việt Nam mang bản sắc Việt Nam trong giáo dục? Giờ đây, với sự ra mắt của Liên minh Nhân lực Chiến lược, tôi đặt kỳ vọng rằng –

chúng ta sẽ thực sự kiến tạo được những thay đổi có chiều sâu. Xin chúc cho hành trình này thành công rực rỡ.

Giờ đây, với sự ra mắt của Liên minh Nhân lực Chiến lược, tôi đặt kỳ vọng rằng: chúng ta sẽ thực sự kiến tạo được những thay đổi có chiều sâu. Xin chúc cho hành trình này thành công rực rỡ.

Ông Lê Thanh Tùng - Thành viên Hội đồng quản trị VietinBank:

Tôi đặc biệt tâm đắc với sáng kiến của FPT và anh Trương Gia Bình về việc thành lập Liên minh Nhân lực Chiến lược. Đây là một ý tưởng có tầm nhìn, thiết thực và đúng thời điểm.

Từ góc độ của VietinBank, chúng tôi đánh giá Nghị quyết 57-NQ/TW là một chủ trương đúng đắn, kịp thời, góp phần tạo động lực mạnh mẽ cho toàn xã hội – đặc biệt trong việc huy động và phát triển nguồn lực phục vụ công cuộc chuyển đổi số.

Chúng tôi đã và đang tích cực triển khai các hoạt động ứng dụng khoa học công nghệ, thúc đẩy quá trình chuyển đổi số trong toàn hệ thống. Bởi trong một môi trường cạnh tranh khốc liệt như hiện nay, nếu chậm chân, chúng ta không chỉ lạc hậu mà còn có nguy cơ bị thay thế.

Dù đã có chiến lược rõ ràng, nhưng khâu thực thi vẫn là một thách thức lớn. Để thực hiện hiệu quả, cần có sự đồng bộ và toàn diện từ cơ chế, chính sách, thể chế cho đến văn hoá tổ chức.

Vậy, yếu tố quyết định nằm ở đâu? Theo tôi, chính là ở con người – và điều này hoàn toàn trùng khớp với tinh thần của sáng kiến hôm nay. Tại VietinBank, chúng tôi cũng đặt con người làm trung tâm trong mọi định hướng phát triển, và chúng tôi đánh giá rất cao ý tưởng này. Trong phần chia sẻ tiếp theo, tôi sẽ nói rõ hơn về cách tiếp cận của VietinBank đối với vấn đề này.

Bà Phạm Thị Ngọc Thuỷ - Giám đốc văn phòng Ban Nghiên cứu phát triển kinh tế tư nhân (Ban IV)

Trong suốt 9 năm qua, đồng hành cùng cộng đồng doanh nhân và khu vực kinh tế tư nhân, chúng tôi luôn trăn trở với một câu hỏi lớn: Làm sao để kết nối hiệu quả giữa doanh nghiệp nước ngoài, doanh nghiệp tư nhân trong nước và nền kinh tế quốc gia?

Ở giai đoạn đầu, chúng tôi mầy mò, hay còn gọi là sự nỗ lực tìm đường. Nhưng sau đó, chúng tôi không khỏi cảm thấy ảm ức khi nhận thấy mọi thứ vẫn còn dàn trải, thiếu chiều sâu – dù Việt Nam có rất nhiều người tài, doanh nghiệp mạnh, đầy khát vọng.

Tuy nhiên, thật bất ngờ và rất đáng mừng, thời gian gần đây, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều nghị quyết mang tính nhất quán, xuyên suốt – từ khoa học công nghệ, chuyển đổi số cho đến ngoại giao kinh tế. Trong bối cảnh mới đó, yếu tố quyết định chính là con người – đội ngũ đủ năng lực để thực thi.

Vì vậy, bên cạnh việc tiếp tục các nhiệm vụ hiện có, chúng tôi đang chủ động tham gia những công việc mang tính kết nối sâu sắc hơn – nhất là trong câu chuyện thực thi Nghị quyết 57.

Muốn hiện thực hóa Nghị quyết 57, chúng ta cần xây dựng một lực lượng nhân lực mới – những con người có tư duy đột phá, năng lực đáp ứng những yêu cầu hoàn toàn mới của thời đại.

PGS.TS Bùi Văn Huyền – Viện trưởng Viện Kinh tế - Xã hội & Môi trường, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh:

Trước hết, tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành đến anh Trương Gia Bình và Tập đoàn FPT đã khởi xướng và tổ chức sự kiện rất ý nghĩa ngày hôm nay.

Với chức năng, nhiệm vụ của mình là đào tạo, bồi dưỡng cán bộ và nghiên cứu khoa học, chúng tôi luôn trăn trở trước câu hỏi: Chúng ta đã và sẽ làm gì để đạt được những mục tiêu lớn của đất nước trong giai đoạn mới?

Trả lời cho câu hỏi đó, chúng tôi đang thực hiện những hành động cụ thể nhằm hướng tới ba mục tiêu cốt lõi:

1. Thống nhất nhận thức – tạo nên nền tảng tư duy chung giữa các cấp lãnh đạo, cán bộ và lực lượng nòng cốt;
2. Triển khai hành động – biến nhận thức thành những chương trình, kế hoạch thực tiễn rõ ràng;
3. Rà soát kết quả – liên tục đánh giá, điều chỉnh để đảm bảo tính hiệu quả và phù hợp với thực tiễn.

Chu trình này được chúng tôi lặp lại một cách liên tục và có hệ thống, áp dụng linh hoạt theo từng cấp, từng vị trí – từ đội ngũ lãnh đạo, quản lý cho đến các nhân sự chuyên môn khác. Đây chính là cách chúng tôi đóng góp vào việc hiện thực hóa các nghị quyết lớn của Đảng, đặc biệt trong bối cảnh chuyển mình mạnh mẽ của đất nước hiện nay.

Ông Nguyễn Văn Khoa – Tổng Giám đốc Tập đoàn FPT:

Nghị quyết 57-NQ/TW là một cuộc cách mạng, mở ra những cơ hội to lớn cho quốc gia – đặc biệt trong lĩnh vực khoa học, công nghệ và phát triển nhân lực. Tại FPT, chúng tôi mang bài toán chinh phục khoa học – công nghệ của đất nước và của doanh nghiệp đến với học sinh, sinh viên ngay từ khi các em còn ngồi trên ghế nhà trường. Các em hoàn toàn có thể hình dung và định hình tương lai của mình: trở thành kỹ sư điện tử, kỹ sư siêu thanh, chuyên gia công nghệ sinh học... Tôi tin rằng khi tốt nghiệp, các em sẽ có định hướng rõ ràng mình muốn trở thành ai, đóng góp như thế nào cho sự phát triển của đất nước.

Tuy nhiên, để hiện thực hóa tinh thần của Nghị quyết 57, chúng ta đang đối mặt với thách thức lớn về nguồn lực triển khai. Và đó là lý do Liên minh Nhân lực Chiến lược ra đời. Tôi cho rằng đây không chỉ là nỗ lực của riêng FPT – mà cần được lan tỏa mạnh mẽ hơn nữa.

Tôi rất mong sẽ có thêm nhiều doanh nghiệp cùng tham gia, đặc biệt là các doanh nghiệp công nghệ trong lĩnh vực, chúng ta có thể giúp các em – những chủ nhân tương lai của đất nước – sớm xác định được vai trò, vị trí và hành trình phát triển của bản thân trong nền kinh tế tri thức.

Những bài toán lớn được đưa vào nhà trường để các em tiếp cận ngay từ đầu sẽ tạo nền tảng căn bản vững chắc. Khi tốt nghiệp, các em có thể trở thành những nhà khoa học chuyên sâu trong lĩnh vực công nghệ, hoặc những nhà quản trị KHCN, được nuôi dưỡng từ tinh thần của

Nghị quyết 57. Tôi tin rằng, đến năm 2045, Việt Nam sẽ có những nhà quản trị tầm cỡ thế giới, góp phần xây dựng một quốc gia phát triển dựa trên nền tảng khoa học và công nghệ.

Ông Trương Gia Bình – Chủ tịch HĐQT FPT: Tôi xin gửi lời cảm ơn đến các anh, các chị. Và xin phép đặt ra câu hỏi:

Những thay đổi quyết liệt đang diễn ra ở Việt Nam – và điều đáng kinh ngạc là chúng lại diễn ra một cách thần tốc. Ngày 1/7 vừa rồi, cả nước kết thúc mô hình chính quyền hai cấp. Ngày 1/9 tới, chúng ta sẽ chính thức vận hành theo cơ chế mới, đã sáp nhập tỉnh và tinh gọn bộ máy. Không có nhiều quốc gia trên thế giới thực hiện được cải cách hành chính với tốc độ và quy mô như vậy. Đó chính là niềm tin vào Việt Nam – một đất nước đang vươn lên mạnh mẽ. Với tốc độ phát triển như vậy, chúng ta buộc phải “vừa chạy vừa xếp hàng” – kể cả trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo. Mới đây, khi làm việc với Thành ủy Hải Phòng, lãnh đạo thành phố đã đề nghị chúng tôi đưa ngay lực lượng “kỹ sư 57” vào các cơ quan, đơn vị. Con số 57 giờ đây không chỉ là một nghị quyết – mà là biểu tượng cho những thay đổi lớn lao và quyết liệt của đất nước, như Nghị quyết 18, 68, 66, 59...

Giờ đây, các sở, ngành và địa phương đều sẵn sàng tiếp nhận lực lượng kỹ sư này. Vậy nên yêu cầu đặt ra là phải đào tạo gấp, đào tạo thực tiễn, đào tạo trong thời gian chưa từng có tiền lệ.

Và tôi xin gửi tới các anh chị một câu hỏi: Theo các anh, các chị, một "kỹ sư 57" cần có những kỹ năng gì để đáp ứng được yêu cầu của thời đại mới?

TS Lê Trường Tùng – Chủ tịch HĐQT Trường Đại học FPT:

Câu hỏi của anh Bình rất khó – nhưng cực kỳ quan trọng: kỹ sư 57 cần kỹ năng gì?

Họ cần kiến thức công nghệ, nhưng quan trọng hơn là kỹ năng thực tiễn để tham gia công cuộc chuyển đổi số quốc gia – trong các cơ quan nhà nước, doanh nghiệp, tổ chức – những nơi đang và sẽ chuyển đổi mạnh mẽ trong thời gian tới.

Từ sau Tết đến nay, trường Đại học FPT đã thành lập một task force chuyên trách để trả lời câu hỏi này. Kết quả là một chương trình đào tạo hoàn chỉnh đã được xây dựng và chính thức triển khai cho sinh viên bắt đầu học từ thứ Hai tuần sau. Đây là lần đầu tiên trong lịch sử của trường, một chương trình được thiết kế, phê duyệt và đưa vào giảng dạy trong thời gian ngắn như vậy.

Đặc biệt, chương trình không chỉ dành cho sinh viên năm cuối, mà bắt buộc toàn bộ sinh viên CNTT học ngay sau năm nhất – khi đã có kiến thức công nghệ nền tảng – để sẵn sàng đi thực tập sớm, tham gia vào các dự án thực tiễn.

Lực lượng này có thể “nhập cuộc” bất cứ lúc nào, với quy mô hàng chục nghìn người – đó là mong muốn và cũng là cam kết của Trường Đại học FPT.

Nội dung đào tạo lần này mở rộng vượt ra ngoài CNTT truyền thống, gồm:

- Quản lý nhà nước và hành chính công: So sánh mô hình cũ và mới.
- Lý thuyết quản trị doanh nghiệp hiện đại trong bối cảnh chuyển đổi số.
- Kinh tế và tài chính số: Nắm được nguyên lý và hoạt động thực tế.
- Trải nghiệm người dân trong hệ sinh thái dịch vụ số.

Song song đó, các lĩnh vực công nghệ chuyên sâu như:

Đổi mới sáng tạo, an ninh mạng, đạo đức số, pháp luật và môi trường số cũng được đưa vào chương trình ở giai đoạn tiếp theo. Toàn bộ chương trình được thiết kế trên nền tảng số, học tập online qua Coursera, đánh giá tự động. Đặc biệt, AI được sử dụng toàn diện trong thiết kế nội dung, xây dựng câu hỏi, sản xuất video bài giảng, và giảng viên phần lớn là các mô hình AI – nhờ vậy, tốc độ phát triển chương trình mới có thể nhanh như hiện nay. Chúng tôi kỳ vọng đến tháng 8 năm nay sẽ hoàn thành lứa đầu tiên, và trong năm 2025, Việt Nam sẽ có thể hệ kỹ sư 57 đầu tiên, sẵn sàng góp mặt vào hành trình chuyển đổi số quốc gia.

Ông Lê Thanh Tùng – Thành viên Hội đồng Quản trị VietinBank:

Đối với VietinBank, nếu đặt câu hỏi: “Kỹ sư 57 trong lĩnh vực ngân hàng cần gì?” – thì cho phép tôi chia sẻ ngắn gọn rằng thách thức lớn nhất hiện nay chính là nhân lực.

Cụ thể:

Chúng tôi đang rất thiếu nhân sự có năng lực về AI, điện toán đám mây (cloud), và an ninh mạng – những yếu tố then chốt trong quá trình chuyển đổi số ngành tài chính – ngân hàng.

Về tư duy quản trị và vận hành, đội ngũ hiện tại còn thiếu kiến thức về các phương pháp hiện đại như Agile và Design Thinking – những tư duy đặc biệt quan trọng trong môi trường đổi mới và chuyển đổi nhanh chóng.

Chúng tôi cũng đang gặp khó khăn trong việc triển khai mô hình ngân hàng số, nhà máy số, nơi đòi hỏi không chỉ hạ tầng công nghệ mà cả năng lực con người phù hợp.

Vì vậy, theo tinh thần Nghị quyết 57, một cán bộ ngân hàng thế hệ mới – hay còn gọi là “kỹ sư 57” – cần hội tụ ba yếu tố sau:

Về tri thức:

- Có kiến thức nền tảng và cập nhật về công nghệ số: tự động hoá, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, điện toán đám mây.
- Có năng lực ngoại ngữ, để hội nhập và tiếp cận tri thức quốc tế.
- Về quản trị: Biết quản trị bản thân, quản lý đội nhóm, và tiến tới quản trị tổ chức một cách hiện đại, dựa trên dữ liệu và minh bạch.
- Về năng lực cá nhân: Có khả năng tự học suốt đời, thích nghi linh hoạt với môi trường biến động, và đặc biệt là tinh thần đổi mới sáng tạo.

Nếu không liên tục rèn luyện những năng lực này, chúng ta sẽ không thể đáp ứng được tốc độ phát triển của thế giới.

Bà Phạm Thị Ngọc Thuỷ - Giám đốc văn phòng Ban Nghiên cứu phát triển kinh tế tư nhân (Ban IV):

Khi nói về Nghị quyết 57, tôi cho rằng cần đặt ra ba nhóm vấn đề chính: khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số. Trong cả khu vực công và tư, chúng ta cần đánh giá rõ: thiếu năng lực ở đâu, thiếu loại người như thế nào?

Nhóm nhân sự am hiểu KHCN chuyên sâu hiện đang rất thiếu. Những năm gần đây, chủ đề mới như giảm phát thải, chuyển đổi xanh (CĐX) nổi lên mạnh mẽ, nhưng đội ngũ chuyên gia và nhân lực chất lượng cao vẫn chưa đủ đáp ứng.

Trong chuyển đổi số, dù có lực lượng CNTT khá dồi dào, nhưng khi bước vào các doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhà nước, vẫn thiếu lực lượng phù hợp.

Ở khu vực doanh nghiệp tư nhân, lại thiếu những người quản lý “có nghề” – tức là quản lý có chiều sâu chuyên môn, hiểu chuyển đổi số là gì, và cần được trang bị kiến thức, kỹ năng mới trong bối cảnh vận hành hiện đại.

Khu vực công thì đứng trước áp lực chuyển đổi mạnh mẽ, nhưng đang thiếu hụt nghiêm trọng về nhân lực. Các khái niệm như “quản trị dựa trên dữ liệu”, “lấy người dân làm trung tâm” đang được đưa ra – nhưng câu hỏi là: nguồn nhân lực nào sẽ thực hiện các chiến lược đó?

Thực tế là, lâu nay chúng ta đặt gánh nặng chuyển đổi số lên vai lực lượng CNTT, nhưng nay mới thấy thiếu trầm trọng nhóm chuyên tái cấu trúc quy trình nghiệp vụ – yếu tố sống còn trong bất kỳ chuyển đổi nào.

Từ thực tiễn đó, tôi đề xuất ba nhóm kỹ sư 57 cần được đào tạo và phát triển:

- Kỹ sư KHCN chuyên ngành – những người hiểu sâu ngành, như ngân hàng, logistics, sản xuất...
- Nhà quản trị và quản lý thông minh – biết ứng dụng dữ liệu và công nghệ để ra quyết định, quản lý hiện đại.
- Chuyên gia phân tích nghiệp vụ (BA) – kết nối giữa quy trình, dữ liệu và công nghệ, hỗ trợ tái cấu trúc hệ thống vận hành.

Đây là những lực lượng nòng cốt nếu chúng ta muốn thực thi Nghị quyết 57 một cách thực chất và hiệu quả.

Ông Trương Gia Bình – Chủ tịch Tập đoàn FPT: Vấn đề lớn nhất mà chúng ta phải đối mặt hiện nay chính là làm sao để biến cơ chế rào cản thành lợi thế cạnh tranh.

Câu hỏi đặt ra là: cần dữ liệu gì, quản trị thế nào, và làm sao khai thác dữ liệu một cách tốt nhất để cấp giấy phép nhanh nhất thế giới, để giảm thiểu chi phí thời gian và tiền bạc của người dân xuống mức thấp nhất trên toàn thế giới? Các bạn trẻ với tư duy về dữ liệu và công nghệ thông tin (CNTT) sẽ có khả năng biến con đường trở nên ngắn nhất, hiệu quả nhất, nhưng vẫn đảm bảo được an toàn và bảo mật dữ liệu. Đây chính là cơ hội lớn cho các bạn trong việc tạo ra sự thay đổi mạnh mẽ.

PGS.TS Bùi Văn Huyền – Viện trưởng Viện Kinh tế - Xã hội & Môi trường, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh

Về kỹ sư 57, như anh Bình đã chia sẻ, kỹ sư 57 mang tính biểu tượng, và anh Khoa đã định nghĩa rằng họ là những nhà quản trị công nghệ cao. Chức năng và nhiệm vụ của học viện là đào tạo, bồi dưỡng và nghiên cứu khoa học. Tuy nhiên, đối tượng đào tạo của chúng tôi không phải là những người trực tiếp thực hiện tương tác cụ thể với máy tính, mà là những lãnh đạo cấp chiến lược – những người lãnh đạo bộ ngành, địa phương.

Vì vậy, các lãnh đạo này cần phải hiểu sâu sắc về công nghệ và phải xác định đúng mục tiêu của các quá trình chuyển đổi. Sau khi xác định mục tiêu, họ sẽ xây dựng các kế hoạch đúng đắn, kiểm đếm và huy động nguồn lực tổ chức để triển khai quá trình đó, và sau cùng là đánh giá và rà soát kết quả.

Ngay sau khi Nghị quyết 57 ra đời, Giám đốc Học viện đã triển khai ngay nghị quyết này trong toàn hệ thống. Yêu cầu toàn bộ hệ thống thực hiện các công việc cụ thể như sau:

- Tổ chức đào tạo và bồi dưỡng cho hệ thống của mình. Chính những người xây dựng chương trình đào tạo, bồi dưỡng phải hiểu sâu sắc về nội dung của nghị quyết này.
- Lập tức xây dựng chương trình bồi dưỡng về nội dung của Nghị quyết 57 cho những đối tượng khác nhau ở các bộ, địa phương và sở ngành. Mục tiêu là giúp các đối tượng này nắm vững những nội dung cần triển khai, đồng thời tổ chức triển khai công việc cụ thể và hiệu quả.

Học viện đã thiết kế các chương trình bồi dưỡng chuyên biệt, trong đó có những nội dung cụ thể về khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số để tổ chức các lớp học tại các địa phương. Tính đến nay, học viện đã tổ chức khoảng 10 lớp đào tạo cho các đối tượng thuộc Ban Thường vụ Tỉnh ủy quản lý.

Chương trình đào tạo bồi dưỡng mà học viện thiết kế có 40% nội dung liên quan đến chủ đề mà chúng ta đang thảo luận. Điều này sẽ giúp các học viên hiểu rõ cần làm gì, làm như thế nào và đặt mục tiêu kết quả mà chúng ta cần hướng tới.

Ông Nguyễn Văn Khoa - Tổng giám đốc Tập đoàn FPT:

Vừa rồi, anh Bình có nhắc đến hai từ khóa: Sáng tạo và Khác biệt. Trong Nghị quyết 57, mọi thay đổi đều phải mang tính đột phá. Vì vậy, tôi xin phép đưa ra một đề xuất đột phá để xây dựng lực lượng kỹ sư 57:

Kỹ sư 57 cần có tư duy và hiểu biết về pháp luật. Trước đây, trong môi trường doanh nghiệp, chúng ta chỉ làm những gì có lợi và những gì pháp luật yêu cầu. Tuy nhiên, chúng ta cần đào tạo các em chuyên sâu về tư duy pháp lý và chuẩn mực hành chính công. Các em có thể vừa học quốc phòng vừa học về kỹ sư 57.

Tiếp theo, là tư duy thiết kế hệ thống. Trước đây, chúng ta tập trung vào người dùng cuối, nhưng giờ đây, cần phải mở rộng tầm nhìn, hướng đến doanh nghiệp, người dân và nhà nước. Kiến thức về tư duy hệ thống cần được đưa vào chương trình giảng dạy, và các trường trong liên minh sẽ sử dụng chung công nghệ và nền tảng đào tạo. Các em tốt nghiệp sẽ có nền tảng vững chắc để có thể đột phá.

Trong lĩnh vực khoa học công nghệ, quy trình, quy chuẩn và nền tảng đóng vai trò vô cùng quan trọng. Khi xây dựng được tư duy chuẩn hóa ngay từ đầu, chúng ta sẽ đào tạo được các kỹ sư 57. Các thầy cô có thể xây dựng bộ tiêu chí để từ đó các trường cá nhân hóa phù hợp với học sinh, sinh viên của mình.

Ông Trương Gia Bình kết luận: Một trong những sứ mạng mới của các trường đại học là truyền cảm hứng về khát vọng và tinh thần chiến thắng, giống như Điện Biên Phủ, Đại thắng Mùa Xuân, trong kỷ nguyên vươn mình của đất nước.

TS Lê Trường Tùng – Chủ tịch Hội đồng trường Trường ĐH FPT công bố chương trình đào tạo lực lượng dự bị chiến lược

Chúng ta đã được lắng nghe các ý kiến của các đại biểu tham gia tọa đàm hôm nay, trong đó có chia sẻ từ anh Trương Gia Bình về những nội dung của Nghị quyết 57, liên quan đến các đột phá trong phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia.

Chúng ta đã và đang vượt qua nhiều thách thức, và tôi muốn nhấn mạnh một thách thức lớn tại trường Đại học FPT – đó là, trong một thời gian ngắn, chúng ta phải đào tạo được một lực lượng đủ đông để đáp ứng cho những chuyển đổi mạnh mẽ sắp tới của quốc gia. Việc đào tạo số lượng lớn là một thách thức vô cùng quan trọng, cũng là một trong những nhiệm vụ trọng yếu mà trường Đại học FPT đã xác định.

Chương trình này, chúng tôi gọi tắt là chương trình **KS57**, như một biệt danh nội bộ của dự án mà nhóm dự án tại trường Đại học FPT đã triển khai trong vài tháng qua.

Về cấu trúc, chương trình dự kiến gồm hai học phần chuyên sâu. Phần đào tạo đại trà sẽ được triển khai theo hình thức học trực tuyến, sử dụng nền tảng của đối tác chiến lược là **Coursera** nhằm tận dụng tối đa chất lượng của các chương trình học online. Việc kiểm tra, đánh giá sẽ được thực hiện thông qua các bài tập lớn (project), có hệ thống chấm điểm, kèm theo chứng chỉ Coursera do trường Đại học FPT xác nhận. Đồng thời, sinh viên còn phải tham gia một kỳ kiểm định riêng để đảm bảo chất lượng. Đây là phương thức mà trường Đại học FPT vẫn đang áp dụng đối với nhiều khóa học khác nhằm đảm bảo tính nghiêm túc và chuẩn mực trong giáo dục.

Chương trình gồm 8 module, chia làm 2 nhóm nội dung chính:

- **Bốn nội dung đầu tiên** được xem là những cấu phần quan trọng của hệ sinh thái chuyển đổi số, bao gồm:
 1. Quản lý nhà nước và hành chính công
 2. Quản lý doanh nghiệp và tổ chức
 3. Kinh tế số và tài chính số
 4. Trải nghiệm khách hàng và tiếp thị số
- **Bốn nội dung tiếp theo** sẽ được trình bày cụ thể qua slide, thuộc nhóm năng lực cốt lõi, giúp trang bị khả năng triển khai chuyển đổi số ở cấp hệ thống cho tổ chức, doanh nghiệp và bộ máy công quyền.

Sau khi hoàn thành hai học phần chuyên sâu này, chương trình sẽ được triển khai thí điểm bằng cách cho sinh viên đăng ký tự nguyện, trước mắt áp dụng cho các sinh viên ngành Công nghệ thông tin từ học kỳ 3 trở lên, có kết quả học tập khá giỏi trong học kỳ gần nhất. Sinh viên được miễn phí tham gia, được cấp chứng chỉ, và đưa vào danh sách nguồn nhân lực chiến lược – sẵn sàng đáp ứng nhu cầu từ phía các cơ quan nhà nước và doanh nghiệp khi cần thiết. Đây không chỉ là cơ hội học tập, mà còn mở ra nhiều cánh cửa nghề nghiệp cho các em, đặc biệt là cơ hội tham gia vào các dự án chuyển đổi số quốc gia.

Chương trình dự kiến bắt đầu triển khai từ **học kỳ hè năm 2025** (summer 2025) với module 1, và tiếp tục module 2 vào **học kỳ mùa thu năm 2025** (fall 2025).

Nội dung đào tạo được thiết kế xoay quanh hệ sinh thái chuyển đổi số, bao gồm các yếu tố nhà nước, doanh nghiệp, kinh tế số, tài chính số, và tiếp thị số. Nhóm năng lực cốt lõi sẽ hướng đến việc hình thành khả năng tổ chức và thực thi chuyển đổi số ở tầm hệ thống – điều thiết yếu cho nguồn nhân lực trong tương lai.

Toàn bộ các nội dung trên đã được cụ thể hóa thành bài giảng, có thể sẵn sàng triển khai cho số lượng lớn sinh viên của trường Đại học FPT. Bên cạnh đó, khối giáo dục FPT cũng đang thực hiện nhiều chương trình khác. Riêng đối với đào tạo tinh hoa, trường Đại học FPT dự kiến từ năm 2025 sẽ bắt đầu đào tạo kỹ sư chuyển đổi số – điều này đồng nghĩa với việc chuyên ngành Hệ thống thông tin hiện nay sẽ được dịch chuyển theo định hướng chuyển đổi số, nhằm đào tạo các chuyên gia ngay từ đầu. Đồng thời, toàn bộ các chuyên ngành đào tạo khác trong khối giáo dục cũng sẽ chuyển hướng tương tự.

Ngoài ra, sẽ có các nội dung được công bố sau, trong đó bao gồm việc kết hợp với các viện nghiên cứu về AI, lượng tử (quantum), an ninh mạng (cybersecurity), cùng với các tiến sĩ, theo mô hình đồng sở hữu của giảng viên. Đây sẽ là nơi quy tụ các chuyên gia trình độ cao, và cũng là nơi đào tạo thêm các tiến sĩ để phục vụ cho nhiệm vụ phát triển nguồn nhân lực tinh hoa trong giai đoạn tiếp theo.

Đây là bước thử nghiệm ban đầu của trường Đại học FPT, trong đó AI được ứng dụng tối đa vào các công đoạn như xây dựng nội dung, thiết kế bài kiểm tra, và sản xuất video. Toàn bộ quá trình đều tuân theo sự chỉ đạo của bộ phận chuyên môn, với mục tiêu làm chủ công nghệ để AI thực hiện đúng theo yêu cầu, thay thế những công việc thủ công tốn nhiều thời gian trước đây.

Hỏi đáp báo chí:

1. Phóng viên Thái Khang - Vietnamnet:

Đề án 57 là một chương trình lớn, có ý nghĩa như một bước ngoặt, với mục tiêu tạo ra sự thay đổi mang tính quyết định, đặc biệt là trong việc xây dựng một lực lượng nhân sự quy mô lớn cho chuyển đổi số.

Xin được hỏi ông TS. Lê Trường Tùng – Chủ tịch Hội đồng Trường Đại học FPT: Lực lượng đào tạo theo hướng đột phá, chất lượng cao như trong đề án 57 có gì khác biệt so với kỹ sư truyền thống? Liệu chúng ta đã lường hết được những khó khăn như những “tảng đá lớn” chờ đợi sinh viên sau khi tốt nghiệp hay chưa?

Chẳng hạn, nếu các em trở về địa phương, về các bộ, ngành để thi vào công chức, thì những kiến thức từ chương trình KS57 có thể trở thành “tay bo” – tức không có cơ hội để vận dụng. Trong khi đó, sinh viên giỏi thường chọn vào doanh nghiệp với mức lương cao, nhưng không phải doanh nghiệp nào cũng được tham gia các dự án chuyển đổi số nhà nước.

Một câu chuyện khác: cách đây khoảng 7 năm, Bộ Nội vụ từng triển khai chương trình đưa sinh viên giỏi về công tác tại 200–300 xã. Tuy nhiên, chương trình đó thất bại, để lại những hệ lụy không nhỏ – nhiều người trong số đó đã mất cơ hội tiếp cận các việc làm tốt, gặp không ít khó khăn trong sự nghiệp. Rõ ràng, việc thiết kế một chương trình về mặt lý thuyết là một chuyện, nhưng khi áp dụng vào thực tiễn, nếu không phù hợp, có thể dẫn tới hệ quả nghiêm trọng. Chưa kể, sinh viên mới ra trường lại chưa có kinh nghiệm thực tiễn – vậy làm sao để đảm bảo hiệu quả triển khai?

Xin được chuyển câu hỏi tiếp theo tới PGS.TS. Bùi Văn Huyền – Viện trưởng Viện Kinh tế - Xã hội - Môi trường, Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh: Với bối cảnh hiện nay, sau các đợt sáp nhập, rất nhiều cán bộ cần được đào tạo lại. Liệu chúng ta có cần một chương trình bồi dưỡng “cập nhật” theo đúng dòng chảy từ cấp cao tới cơ sở để đảm bảo hiệu lực, hiệu quả thực chất hơn?

Trả lời:

TS Lê Trường Tùng – Chủ tịch Hội đồng trường Trường ĐH FPT: Thực ra, cụm từ “KS57” chỉ là một “nickname” cho công việc mà chúng tôi đang triển khai. Tên gọi chính xác của chương trình là “Lực lượng dự bị chiến lược tham gia triển khai Nghị quyết 57 về chuyển đổi số trong các cơ quan quản lý nhà nước và doanh nghiệp”.

Trong thời gian tới, các hoạt động chuyển đổi số sẽ được triển khai đồng loạt, quyết liệt tại các bộ, ngành, địa phương và trong toàn bộ hệ thống doanh nghiệp, đặc biệt là các tổ chức công nghệ thông tin chuyên nghiệp. Khi đó, nhu cầu về nhân lực sẽ gia tăng nhanh chóng và có thể dẫn đến tình trạng thiếu hụt. Lực lượng dự bị – chính là những sinh viên tham gia chương trình này – sẽ sẵn sàng đồng hành cùng lực lượng chủ lực có tên tuổi và kinh nghiệm để tham gia trực tiếp vào các dự án chuyển đổi số ở các cơ quan nhà nước và doanh nghiệp.

Tại trường Đại học FPT, chương trình sẽ được triển khai từ học kỳ 3. Trong những trường hợp cần thiết, sinh viên có thể tạm dừng việc học trong 1–2 học kỳ để tham gia các dự án thực tế cùng lực lượng chủ lực. Đây cũng là lý do chương trình này được thiết kế như một khóa học ngắn hạn.

Chúng tôi gọi đây là một cuộc cách mạng toàn dân trong chuyển đổi số. Trong đó, sẽ hình thành một hệ thống gồm lực lượng chủ lực tại địa phương, và lực lượng dự bị cùng đồng hành – tương tự như thời kỳ kháng chiến giải phóng miền Nam, khi cả hệ thống chính trị và nhân dân cùng vào cuộc.

Lực lượng này không phải là kỹ sư công nghệ thông tin thông thường. Họ là những người đã có kiến thức về công nghệ, được bổ sung thêm kiến thức và kỹ năng về chuyển đổi số, để sau này có thể hỗ trợ một phần công việc trong cơ quan nhà nước, hoặc đồng hành cùng các lực lượng chuyên nghiệp trong ngành công nghệ thông tin triển khai các dự án chuyển đổi số.

Khi địa phương có nhu cầu, các em sinh viên sẽ tham gia theo hình thức thực tập, được dẫn dắt và hướng dẫn trực tiếp bởi lực lượng chuyên trách. Sau khi hoàn thành nhiệm vụ, các em sẽ quay trở lại trường, tiếp tục chương trình học chính quy.

PGS.TS. Bùi Văn Huyền - Viện trưởng Viện Kinh tế - Xã hội - Môi trường Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh: Đào tạo cán bộ trong hệ thống chính trị, khoa học công nghệ, chuyển đổi số, chúng tôi nhận thức đó là điều tất yếu, là xu thế không thể đảo ngược.

Theo chúng tôi, lực lượng này cần phải nắm được mấy việc:

- Đầu tiên các cán bộ này phải biết nó là gì.
- Thứ hai, họ phải viết tổ chức, đơn vị quản lý cần gì, tùy vào chức năng nhiệm vụ, quy mô, phạm vi.
- Thứ ba, họ phải là người trực tiếp triển khai.
- Thứ tư, quan trọng nhất, các cán bộ này phải biết lãnh đạo quá trình đó, để tổ chức, đơn vị, địa phương đạt được mục tiêu đề ra. Vì vậy, đào tạo để chuẩn bị cho 1 lực lượng tạm gọi là Kỹ sư 57 là cần thiết và cấp bách.

2. Phóng viên Lưu Quý - VnExpress:

Trong Liên minh có Học viện Kỹ thuật Mật mã (HVKTMM), tôi xin hỏi: Trong bối cảnh Việt Nam đang đẩy mạnh đổi mới sáng tạo, phát triển khoa học công nghệ và chuyển đổi số, vai trò của nguồn nhân lực công nghệ thông tin, đặc biệt là an toàn thông tin, hiện nay có gì khác so với trước đây?

Thời gian qua, nhu cầu nhân lực trong lĩnh vực an toàn thông tin liên tục gia tăng nhưng vẫn chưa đáp ứng đủ. Học viện có những giải pháp nào để giải quyết tình trạng thiếu hụt này? Đồng thời, trí tuệ nhân tạo (AI) có thể hỗ trợ đến đâu trong công tác đào tạo và bù đắp khoảng trống nhân lực?

Trả lời:

PGS. TS. Lương Thế Dũng – Phó Giám đốc Học viện Kỹ thuật mật mã: Học viện Kỹ thuật Mật mã là đơn vị trực thuộc Ban Cơ yếu Chính phủ – cơ quan mật mã quốc gia, có trách nhiệm đặc biệt quan trọng trong việc đảm bảo an toàn, bảo mật thông tin cho các cơ quan trọng yếu của Đảng và Nhà nước.

Chúng tôi cũng là trung tâm đào tạo duy nhất trên cả nước được giao nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực về an toàn, bảo mật thông tin phục vụ phát triển kinh tế - xã hội.

Từ kinh nghiệm đào tạo thực tiễn, chúng tôi nhận thấy: đảm bảo an toàn thông tin là một tiến trình phức hợp, dựa trên ba trụ cột chính: chính sách – công nghệ – và con người, trong đó con người là yếu tố quyết định.

Cách đây 20 năm, Học viện chúng tôi đã bắt đầu triển khai đào tạo lĩnh vực này. Với Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông là khoảng 10 năm trước. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, nguồn nhân lực an toàn thông tin hiện nay vẫn thiếu cả về số lượng lẫn chất lượng. Đây là vấn đề cấp bách, đặc biệt trong bối cảnh Nghị quyết 57 ra đời, xác định chuyển đổi số là trụ cột trong phát triển kinh tế quốc gia, thay đổi quản trị và tạo ra lực lượng sản xuất mới.

Để chuyển đổi số thành công, thì an toàn, bảo mật thông tin là yếu tố then chốt. Nhưng với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ và cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0, việc đào tạo nhân lực cũng cần điều chỉnh:

Các kỹ sư không chỉ cần làm chủ công nghệ lõi trên không gian mạng, mà còn phải có tư duy quản trị, có khả năng tham mưu chính sách cho các bộ, ngành, địa phương, xây dựng chiến lược phát triển hệ thống số.

Bên cạnh lực lượng kỹ thuật, người dùng, cán bộ quản lý, lãnh đạo cũng cần được trang bị kiến thức công nghệ, đặc biệt là pháp luật, đạo đức nghề nghiệp và tư duy quản trị. Đây là lý do Học viện Kỹ thuật Mật mã đang phối hợp với Học viện Chính trị Quốc gia Hồ Chí Minh để xây dựng các khóa học ngắn hạn dành cho cán bộ ngành và lãnh đạo địa phương về chuyển đổi số và an toàn bảo mật thông tin.

Chúng tôi xác định rõ: lực lượng tham gia triển khai Nghị quyết 57 không chỉ là những kỹ sư vận hành, mà còn phải có những người làm nghiên cứu phát triển, kể cả sau đại học. Hiện nay, Học viện là trường đại học duy nhất ở Việt Nam đào tạo liên tục từ bậc cử nhân đến tiến sĩ trong lĩnh vực an toàn, bảo mật thông tin.

Về câu hỏi AI có thể thay thế con người trong lĩnh vực này không: Câu trả lời là chưa thể. Đặc biệt, trong những vấn đề chiến lược, chính sách về bảo mật, AI không thể thay thế vai trò của con người. Tuy nhiên, AI có thể hỗ trợ các kỹ sư trong nhiều nhiệm vụ cụ thể như xử lý dữ liệu lớn, phân tích mã độc, ứng phó sự cố và ra quyết định xử lý.

3. Phóng viên Mai Hạnh - VOV: Theo ông, sau lễ ký kết liên minh hôm nay, nguồn nhân lực được đào tạo bởi liên minh này sẽ đóng góp và thúc đẩy như thế nào cho quá trình thực thi Nghị quyết 57?

Trả lời:

GS.TS. Chủ Đức Trình, Hiệu trưởng Trường Đại học Công nghệ - Đại học Quốc gia Hà Nội: Chúng ta đã và đang làm rất nhiều việc trong khuôn khổ Nghị quyết 57. Nhiều đơn vị, cơ quan báo chí đã tham gia trao đổi sâu sắc và rộng rãi về Nghị quyết này trong các không gian chuyên môn và chính sách.

Tôi suy nghĩ một cách giản dị thế này: Từ năm 1986 đến nay, chúng ta đã khai thác gần như toàn bộ những lợi thế sẵn có. Giờ đây, để phát triển đất nước, chúng ta chỉ còn một con đường duy nhất: nâng tầm công việc của người Việt lên những công đoạn cao hơn trong chuỗi giá trị toàn cầu.

Đây không phải là nhiệm vụ của riêng một cá nhân hay doanh nghiệp nào – mà là trách nhiệm của toàn dân. Đảng và Nhà nước cần một cuộc "bình dân học vụ" trong thời đại số, để mọi người dân đều có cơ hội bước lên những nấc thang cao hơn trong chuỗi giá trị lao động hiện đại.

Nghị quyết 57 có thể có thời hạn, nhưng tinh thần của nghị quyết là vĩnh viễn – luôn có giá trị dẫn dắt. Mỗi người dân đều phải ứng dụng khoa học công nghệ vào công việc của mình, để đơn giản hóa quy trình, nâng cao hiệu quả – đó chính là chính sách công thiết thực nhất nhằm nâng cao giá trị xã hội và năng suất quốc gia.

Liên minh triển khai Nghị quyết 57 có sự tham gia của nhiều trường đại học với đặc điểm khác nhau, từ đào tạo tinh hoa đến đào tạo phổ thông. Tôi tin rằng đây sẽ là một cú hích lớn cho toàn bộ hệ thống giáo dục Việt Nam, tạo động lực cho quốc gia tiến bước vững chắc và bền vững.

Trong thời gian tới, tôi rất mong các cơ quan báo chí sẽ tiếp tục truyền tải tinh thần cốt lõi của Nghị quyết 57 đến đông đảo người dân. Để ai cũng hiểu rằng: chúng ta học tập, chuyển mình hôm nay không chỉ để có việc làm, mà là để có một công việc có giá trị cao, bền vững, để mỗi người có thể sống và làm việc một cách ý nghĩa cho đến ngày già từ cuộc đời.

4. Phóng viên Hồng Vân - báo Nhân dân: PGS.TS đánh giá thế nào về vai trò của Liên minh nhân lực chiến lược trong việc kiến tạo một hệ sinh thái thực thi chính sách hiệu quả – nơi con người không chỉ là đối tượng thụ hưởng, mà còn là trung tâm kiến tạo và lan tỏa tinh thần của Nghị quyết 57-NQ/TW? Xin ông cho biết có mối liên kết nào giữa cán bộ quản lý 57 và kỹ sư 57?

PGS.TS. Bùi Văn Huyền - Viện trưởng Viện Kinh tế - Xã hội - Môi trường Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh: Liên minh có vai trò bao phủ để triển khai NQ 57 từ đội ngũ cán bộ lãnh đạo quản lý, cho tới các kỹ sư, người thực thi. Cũng như các đồng chí khác vừa chia sẻ, tôi mong báo chí sẽ tạo nền tảng, liên kết mềm, thêm động lực giúp Liên minh triển khai NQ 57.

Đội ngũ kỹ sư 57 bao gồm cả những người quản lý và những người thực thi. Đơn vị chúng tôi đào tạo bồi dưỡng chủ yếu là những người quản lý. Tôi cho rằng vai trò của họ rất quan trọng: dẫn dắt, lãnh đạo quá trình thực thi. Nếu lãnh đạo tốt thì quá trình sẽ diễn ra nhanh hơn.